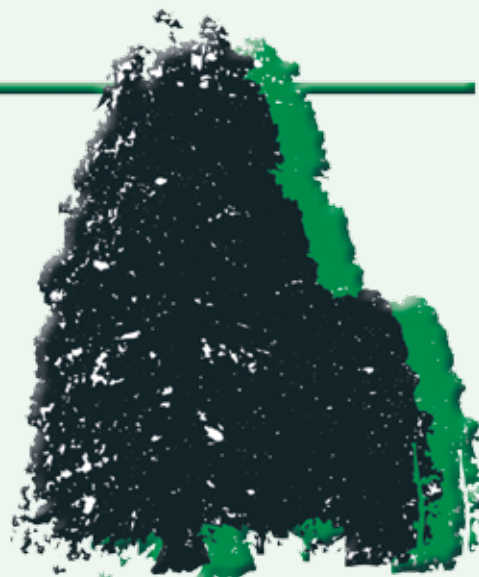

ŠZM SEKVOJ

MAJ, veliki traven / 2022

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo

Decembra praznujemo dan samostojnosti in enotnosti. Ja, nisem še izgubila občutka za čas in vem, da je maj ter da zunaj ni sneg, ampak ptičje petje ter zelenje ... Če ne drugega, me na maj spominja tudi nova naslovnica Šuma sekvoj. Pa vendar se večkrat v mislih vrnem k 26. decembru. Ker vsebuje besedo, v katero sem v zadnjem letu tolikokrat trčila, da človek ne more, da se ne bi ob njej ustavil.

Enotnost. Po letu ne najbolj cvetočih družbenih razmer se velikokrat vprašam, kako nam bo uspelo, da se kot narod znova nekako sestavimo, približamo drug drugemu, se končno spet malo zagledamo in zaslišimo. Pa ne govorim o površinskih zgodbah v smislu »se že dolgo nismo videli«, ampak predvsem o tem, da se nam tolikokrat zgodi, da imamo človeka tik pred nosom, uspe nam pa gledati le nase.

Epidemije se nisem toliko najedla zaradi omejitev in zdravstvenih težav kot pa zaradi vsega toksičnega vzdušja, ki je vladalo zaradi prej naštetih stvari. Če bi se dalo vso gnojnico, ki se je prelivala po spletu, preprosto zlit na njive in travnike ... to bi raslo! Včasih se mi je zazdelo, da niti ni važno, kako človek razmišlja – v vsakem primeru je poslušal, da je ovca. Ta čisto simpatična žival je postala pravi hit! Zato me je navdušila misel neke učiteljice, ki sem jo zasledila v medijih. Nekemu dijaku je na njegove provokacije odgovorila: »Vsi smo ovce, razlika je le v pastirju, ki mu slediš.« Podobna je zgodba z ruskim pastirjem. Tudi tu marsikje ni šlo brez zapletov, ko bi morali obsoditi nekaj, kar tako zelo kriči v nebo.

Morda smo še največ enotnosti v tem letu pokazali na volitvah. Pustimo rezultat. Vse skupaj je taka neznanka, da ne moremo vedeti, kaj bo in česa ne bo. Toda že to, da smo vstali iz svojih nedeljskih foteljev in se bolj kot v prejšnjih letih zavedali vloge, ki jo imamo kot ljudstvo, deluje zelo spodbudno. Morda bomo na naših križiščih našli steze, ki poti znova pripeljejo skupaj ...

Zato je nova številka Šuma sekvoj optimistična. V njej sicer preberemo tudi o kakem zapletu, pa vendar je v prvi vrsti govora o humanosti, o Škratkih pomagalkah, o skrbi za zdravje, okolje in širši prostor. Smo del ene krajevne skupnosti, zbrani pod eno sekvojo, peljemo se po istih obnovljenih ali manj obnovljenih cestah, srečujemo se na takih ali drugačnih srečanjih ... in recimo, da smo na dobri poti, da se strinjamo vsaj v tistih osnovnih vrednotah, kot so mir, skrb za bližnjega (ali pa malo bolj oddaljenega) in solidarnost.

Prijetno branje.

Karmen Jenič

Nagovor župana

Drage krajanke, cenjeni krajani Birčne vasi, pomladna radoživost, ki jo lahko spremljamo tako v razcvetu narave kot v vrvežu v mestu in na vaseh, je dobrodošla popotnica in navdih pri uresničevanju že zastavljenih ciljev in načrtovanju smelih vizij za prihodnost. Tako v vaši krajevni skupnosti kot v celotni občini se odvijajo in snujejo projekti, ki Novo mesto še naprej uvrščajo med razvojno najnaprednejša mesta v Sloveniji, z vizijo, da občankam in občanom vseh generacij ponudimo le najboljše.

Naredili smo nov korak v uresničevanju zastavljenih ciljev v občinski stanovanjski politiki, saj bo v naslednjih letih skupno na voljo 600 novih stanovanj, ki bodo namenjena mladim, družinam in predvsem z novimi oskrbovanimi stanovanji tudi starejšim. Da bomo ostali in postali še bolj kakovostno bivalno okolje, smo se lotili tudi strateškega pristopa k dolgoživi družbi, razvijamo sistem lokalne blaginje, vsem dostopnega pametnega mesta, ki se uresničuje s sistemom Sitium, obiskovalce od blizu in daleč pa z nadgradnjo turistične ponudbe navdušujemo z gostoljubnostjo Odprtih zidanic, Novomeško tržnico in drugimi vsebinsko bogatimi dogodki.

Ambiciozno investicijsko vlaganje po prenovi Glavnega trga smo nadaljevali in zaključili s prenovno mestnega jedra na Rozmanovi ulici in Prešernovem trgu. Manjkajočo vrzel v novomeški in regijski športni infrastrukturi bo dopolnila izgradnja pokritega bazena, ki bo del Olimpijskega centra Novo mesto v Češči vasi. Naša prizadevanja za celostno izboljšanje prometne infrastrukture bodo uresničena z začetkom gradnje prvega odseka 3. razvojne osi od avtocestnega priključka Novo mesto – vzhod do Osredka. Z gradnjo obeh novih cestnih mostov (Ločna, Srebrniče) in obvoznic bomo razbremenili sedanji promet. Zaključuje se prenova še zadnjega odseka Šmihelske ceste, prenovljeno je krožišče »tabletko«, v projektiranju je tudi predor skozi Gorjance. Nadaljujemo z gradnjo obstoječe mreže kolesarskih povezav znotraj občine, ki jo bosta dopolnili novi brvi v Irči vas in v Kandiji, prav tako pa z gradnjo večnamenskih in kolesarskih povezav širimo regionalne povezave s sosednjimi občinami.

Aktivno podpiramo tudi dinamična vaška in primestna središča in omogočamo enakomeren razvoj naše občine, s prenovno občinskih cest pa izboljšujemo cestne povezave v krajevnih skupnostih in šolske poti. Tako je na Uršnih selih zaživel prenovljen krajevni oz. združni dom, v Gabrju so se po prenovi vaškega središča krajani razveselili novih prostorov v prizidku tamkajšnjega kulturno-gasilskega doma, sledi ureditev cestne povezave Pangrč Grm–Gabrje, 2. faza ureditev ceste na Dolžu ter pločnika na Ratežu, obeta se rekonstrukcija Šentjernejske ceste, nova varna odseka kolesarskih poti in pešpoti pa bosta nastala med Črmošnjicami in Stopičami ter med Lešnico in Otočcem, kjer od lanske jeseni v novih prostorih v prizidku OŠ Otočec deluje 3-oddelčni vrtec.

Tudi v vaši krajevni skupnosti je v ospredju zagotavljanje izboljšanja prometne infrastrukture in varnosti šolskih poti. Lani smo skupaj z DRSI izvedli prometno ureditev na območju osnovne šole, ki je zajemala nujne ukrepe za umirjanje prometa in ureditev površine za pešce z navezavo s prehodom za pešce, preplastitev dela ceste in ureditev prometne signalizacije. Maja se začena nujna rekonstrukcija regionalne ceste z ureditvijo pločnika za pešce, cestne razsvetljave, dveh avtobusnih posta-

Pregled dogajanja v KS Birčna vas v obdobju 2018–2022

jališč, obračališča in z ureditvami dostopnih poti in navezav na obstoječe lokalne ceste. Gradnja naj bi bila zaključena v začetku leta 2023, ko je predvidena tudi dodatna ureditev parkirišča in odvodnjavanja v okolici podružnične šole, v načrtu pa je tudi izvedba 2. faze rekonstrukcije regionalne ceste z razširitvijo obstoječega železniškega podvoza in nadaljnjo izgradnjo pločnika proti središču naselja. Projektira se tudi izgradnja kanalizacije in čistilne naprave na območju Vrha pri Ljubnem, letos pa je v načrtu dograditev kanalizacije v Lakovnicah, kjer je bila pred leti izvedena 1. faza projekta.

Izzivov tudi v prihodnje ne bo zmanjkalo, zato verjamem, da bomo s tvornim sodelovanjem in zadovoljstvom nadaljevali pot, da Novo mesto ostane prijetno za življenje, delo in bivanje. Še posebej pa se po dveh letih zatišja veselimo pestrega prireditvenega programa tako v mestnem središču kot po celotni občini. Kmalu bomo lahko zopet okušali Odprto kuhno, se družili na Festivalu cvička, ki bo nadgrajen s 50. izvedbo Tedna cvička, študentsko Cvičkarijo in Pop-up wine festivalom, na Glavnem trgu poslušali opero Julija in boj za zadnjo etapo Dirke po Sloveniji pred ciljno ravnino na Glavnem trgu spremljali tudi na Trški gori. Nasploh bodo vsi majski in junijski vikendi ter številni termini skozi poletje zapolnjeni s številnimi kulturnimi in športnimi dogodki. Veselim se, da se na mnogih tudi srečamo!

Gregor Macedoni,
župan Mestne občine Novo mesto

Končuje se štiriletno obdobje, ki ste nam ga zaupali za vodenje javnega dogajanja v KS Birčna vas.

Pred vami je povzetek dogajanj in aktivnosti v tem obdobju.

Naš moto je ves čas povezovanje krajanov, izboljšava našega bivalnega okolja in sodelovanje z vsemi deležniki, ki k temu pripomorejo. Trudili smo se za čim bolj enakomeren razvoj v vsej KS, seveda v okviru možnosti.

Kot v celotni družbi je tudi nam ohromila delo nenavadna zdravstvena situacija, a smo se temu prilagodili in izvajali aktivnosti v okviru možnega. Najtežje smo delovali na področju vzpostavljanja socialnih stikov, vendar smo na različne načine tudi tu ohranjali vezi in nudili potrebno pomoč.

Za izvedbo zadanih ciljev so seveda zelo važne finance, zato smo nekatere projekte uresničili s sofinanciranjem MO Novo mesto in se prijavljali na razpise za sofinanciranje projektov krajevnih skupnosti v MO Novo mesto. Večje projekte je financirala MO Novo mesto, nekatere pa tudi država v sodelovanju z občino.

Pri vseh projektih na našem območju smo se aktivno vključili v postopke s predlogi in sodelovanjem v obsegu naših pristojnosti, znanja in moči. Ob tem velja izpostaviti tudi dobro sodelovanje z OŠ Šmihel, Podružnico Birčna vas, pristojnimi službami na mestni občini (MO), županom g. Macedonijem in z državo.

V tem obdobju smo imeli 17 sej (nekaj jih je bilo izvedeno preko spleta). Obveščanje članov Sveta KS in sodelovanje je potekalo po vseh razpoložljivih medijih.

Naše dejavnosti:

BIRČNA VAS

- Priprava projektov za ureditev občolskega prostora, ureditve parkirišča, izdelava idejnega projekta pri šoli, aktivnosti začasne ureditve za izboljšanje prometne varnosti pri šoli s postavitvijo prometne signalizacije in aktivno sodelovanje pri urejanju.

- Predstavitev projekta rekonstrukcije ceste, aktivnosti pri zgraditvi avtobusne postaje (AP) in obračališča v centru Birčne vasi, javna razsvetljava v delu vasi, pešpot (izboljšanje prometne varnosti), zasaditev lipe ob odprtju AP, sodelovanje pri pripravi projekta rekonstrukcije ceste od šole do podvoza pod železnico v Birčni vasi.
- Ureditev pešpoti z javno razsvetlavo, izboljšanje prometne varnosti, ureditev igrišča in postavitve igral in klopi v centru Birčne vasi, ureditev odvodnjavanja na lokalni cesti na Babji hrib.
- Dopolnitev igrišča s klopami in gugalnico.
- Aktivnosti pri pridobitvi zapornic pri železnici na Križiščih.

Lakovnice, Jama

- Postavitev AED pri GD Lakovnice.
- Ureditev ceste na Jami ob napeljavi kanalizacije.
- Javna razsvetljava ob glavni cesti do GD Lakovnice, asfaltiranje makadamske ceste na Jami v dolžini 500 m.

Stranska vas

- Oddana vloga za povečanje elektro moči Kremenjak.
- Asfaltiranje ceste v Petelincu in ureditev makadama, asfaltiranje ceste v Stranski vasi – proti pokopališču, obnova in asfaltiranje ceste nad tunelom.
- Dodatna igrala na igrišču pri GD v Stranski vasi, gugalnica, urejanje prometne >>

- >> signalizacije, rekonstrukcija dela ceste na Ruperč Vrhu pri žagi.

Rakovnik, Rajnovšče

- Rekonstrukcija dela ceste na Rakovniku.

Veliki Podljuben, Ljuben

- Ureditev avtobusnega postajališča.
- Dopolnitev javne razsvetljave.
- Igrala na igrišču v Velikem Podljubnu.
- Rekonstrukcija ceste na dveh delih pri Velikem Podljubnu.

Petane, Mali Podljuben

- Asfaltiranje dela javne poti.
- Igrala pri GD Mali Podljuben.
- Urejanje odlaganja odpadkov.

Vrh pri Ljubnu

- Ureditev odvodnjavanja z glavne ceste in odtočnih jarkov ob cesti, asfaltiranje ceste Vrh pri Ljubnu – Škrile.
- Kanalizacija Vrh pri Ljubnu – aktivno sodelovanje pri postopkih pridobivanja dokumentov.

OSTALE AKTIVNOSTI

Optika – širokopasovno omrežje

Sodelovanje pri načrtovanju pokritosti s širokopasovnim optičnim omrežjem: Jama, Ljuben in po ostalih delih KS (pokrito bo celotno območje KS).

Gradnja širokopasovnega omrežja

Urejanje igrišč

Aktivno sodelovanje na razpisih MO za urejanje igrišč in nabavo igral, nabava klopi na igriščih (Lakovnice, Stranska vas, Birčna vas, Mali Podljuben), gugalnice (Stranska vas, Birčna vas), ureditev pešpoti in odstranitvev dreves v Birčni vasi (vzpostavitev varnosti).

Prometna varnost

Aktivno sodelovanje pri urejanju prometne in varnostne problematike, postavljeni so bili novi opozorilni znaki pri avtobusnih postajališčih in dodatni prometni znaki.

SODELOVANJE S KRAJANI, DRUŽENJA

- Ureditev pisarne KS: nabava novih stolov, nakup zastav za spomenik na Ruperč Vrhu, sodelovanje z vsemi aktivnimi društvi in organizacijami v KS (GD, KOZB, OORK ...).
- Ustanovitev varnostnega sosveta.
- Uspešno sodelovanje na športni olimpijadi KS v MO NM 2019, sodelovanje z mediji s predstavitvami KS (oddaja Doma je lepo na TV Vaš kanal, radio Sraka, Dolenjski list).
- Aktivno sodelovanje pri urejanju ŠP Drage od leta 2019, urejanje pravnih odnosov med KS in ŠD s sodelovanjem pravne službe MO.
- Sodelovanje pri razgrnitvi OPN Birčna vas – sever (projekt za izgradnjo okoli 20 novih hiš, privatni investitor).
- Kmetica leta 2018: sodelovanje pri prireditvi, objava v časopisu ...

TRADICIONALNI DOGODKI

- Vsakoletna kulturna prireditve v marcu, izdaja časopisa Šum sekvoj (skenirani vsi do sedaj izdani izvodi, shranjeni na spletni strani KS Birčna vas), sodelovanje pri družabnih prireditvah, pohod po krajevni skupnosti, predavanje SB Novo mesto, sodelovanje pri prednovoletni prireditvi dedka Mraza, ekskurzija krajanov po Koroški, 2019.
- Urejanje tekočih problemov s pristojnimi službami: MO NM, policija, Komunala (predlagan načrt ureditve ekoloških otokov), čistilne akcije z vključitvijo Romov, razdelitev posod za odpadna olja.

AKTUALNI PROJEKTI V DELU

V delu so projekti, ki bodo pripravljene za uresničitev v prihodnjem mandatnem obdobju, saj je znano, da bodo jeseni lokalne volitve. Svet **KS v novem sestavu se bo moral aktivno vključiti za uresničitev**

zastavljenega. Potrebno bo nadaljevati aktivnosti za **ureditev podvoza v Birčni vasi** – v delu je projekt za rekonstrukcijo ceste in podvoza za bolj varno vožnjo in hojo, vključena je tudi železnica. Načrti so še **dopolnitev javne razsvetljave in izgradnja pločnika skozi Birčno vas** ter priprava projektov za **javno razsvetlavo Ruperč Vrh – Kremenjak.**

NAČRT ZA LETO 2022

- Glavni projekt, ki ga sofinancirata MO Novo mesto in DRSI (Slovenije) je projekt **rekonstrukcije ceste od šole do podvoza pod železnico v Birčni vasi.** Pristojni za izvedbo projekta so zaznali nujnost izvedbe, saj je močno ogrožena varnost, še zlasti šolskih otrok. Pričetek del je predviden v letošnjem maju.
- **Obnova brvi pod Rajnovščami**, v Vejarju preko potoka Petelinec.
- **Rekonstrukcija dela ceste na Ušivcu.** Ureditev avtobusnega postajališča, **parkirišča na Ruperč Vrhu.**
- Potekajo aktivnosti za dopolnitev javne razsvetljave v Birčni vasi.
- Potekajo postopki za izgradnjo **kanalizacije v Vrh pri Ljubnu**, izvedena je bila že razgrnitev projekta, soglasja in vse potrebno, predviden pričetek izgradnje je jeseni 2022.
- Na nekaj lokacijah bomo postavili **informacijske table** (avtobusna postaja Birčna vas, Ljuben, Stranska vas, Cerovec, Kotarjeva prepadna), ker hočemo opozoriti na nekatere zanimivosti v naši okolici. Potekajo postopki pridobivanja vseh dovoljenj in soglasij.
- **Urejanje ŠP Drage:** plačan je komunalni prispevek, potekajo postopki za ureditev lastništva, kar je tudi pogoj za prihodnje vključevanje KS oziroma urejanje področja. Osnovni prvotni namen je bil usposobiti te površine in stavbo za uporabo vseh krajanov in seveda športnega društva Birčna vas. Trenutno se zadeve ne odvijajo v načrtano smer, a si prizadevamo, da se bo to rešilo.
- **Prireditve** Pozdrav pomladi, združena z dobrodelnostjo in sodelovanjem mladih, je bila izvedena v marcu.
- **Tradicionalni pohod po krajevni skupnosti** konec maja ali v začetku junija, **ekskurzija krajanov** v jeseni.
- Pristojnim službam na MO Novo mesto smo podali predlog za izvedbo javne razsvetljave na Ruperč Vrhu do zaselka Kremenjak.

Z veseljem delamo z vami in za vas.

Majda Meštrić

Podpis pogodbe za rekonstrukcijo državne ceste v Birčni vasi

V torek, 19. aprila 2022, je bil za nas, še posebej pa za šolo v Birčni vasi, posebno lep dan.

S posebnim razlogom so nas obiskali minister Jernej Vrtovec, župan Gregor Macedoni ter direktor izvajalca del CVP Ljubljana Robert Kuzman. Podpisali so pogodbo za pričetek del rekonstrukcije 700 m odseka državne ceste od šole do železniškega podvoza v Birčni vasi.

Terenska dela naj bi stekla v maju. Obsegala bodo prenavo regionalne ceste z ureditvijo pločnika, cestne razsvetljave, dveh avtobusnih postajališč, obračališča, dostopnih poti in navezav na lokalne ceste. Končati jih nameravajo v začetku prihodnjega leta.

Foto: **Peter Fabjančič**
Besedilo: **Majda Meštrič**

Informacijske table

Velikokrat poudarjamo in se zavedamo, v kako lepem delu Slovenije živimo, lepote pa je treba iskati v majhnih stvareh.

To nam je dalo idejo, da za začetek nekaj zanimivosti v krajevni skupnosti poudarimo in predstavimo krajanom ter ostalim mimoidočim. Odločili smo se, da nekatere od teh zanimivih lokacij obeležimo s tablo na terenu, ki nam bo dala informacijo o legi točke v prostoru in z besedo in sliko prikazala zanimivosti o izbranem kraju. Do podrobnejšega opisa bomo lahko dostopali preko QR koda na spletno stran krajevne skupnosti.

Seveda moramo pridobiti vsa potrebna dovoljenja, ki jih narekujejo varstvo narave, kulturne dediščine, usklajenost s prostorskimi akti ... Z veliko energije in medseboj-

3 Podružnična cerkev sv. Vida

Ljubno je najbližji hrib KS Birčna vas. Nekdo je pred tistimi leti, da ima občina hrib, ki je z glasno obljubo predstavlja. Najbližja točka Ljubno je 540 m nad morjem, cerkev sv. Vida pa stoji na nadmorski višini 208 m. Tu se odlopi meja med župljama: Novo mesto - Šmarje, Starša vas in Toplice, vendar sama cerkev stoji v župljah Novo mesto - Šmarje.

i Cerkev sv. Vida se v sedanjih vrstah prvič omenja leta 1477. Janko Vrhovnik v Svoji svetovni kartografiji (1959) omenja cerkev kot podružnico Šmarjske župnije.

Leta 1869 je podobar Matija Tomc izdelal nov glavni oltar, ki je nadomestil dotrajani in obarvan glavni oltar iz leta 1700. Oltar vsebuje skulpture elemente renesančne, gotične in barokne. V osnovni najti je klopčič na oltarju, upodobljen s sv. Vidom, ki je eden izmed 14 preroških v silah svetnikov vinogradnikov in mnogih poklicev. Goduje 15. junija, ko zori največ čebelar, ki so bile že od nekdaj značilnost ljubljanskega trga.

Stranske niše krasita dva kipa: kip Jabele z žiljo, zavetnika mizarjev in občanov, ter kip svetlega armita, ki je zavetnik kmetov in vinogradnikov ter pripadnikov prostih in kmetijskih bojazni.

Slika iz zbirke 20. stoletja

Na stranski oltar najdejo dva svetih skulptor: sv. Erasmus, na katerega so se obrnili pri njihovi bolezni, ter sv. Blaž, preroški pri bolezni grla. Kipa kažejo slogovna zračnost baroka iz časa okoli leta 1700. Skulpturo opevajo nepopolne peterikotne pritličja s podobaми evangelistov – Matije, Marka, Luke in Jariže – ter sv. Pavla.

Do leta 1917 so v zvoniku viseli trije bronasti zvonovi, ki jih je vzela prva svetovna vojna. Po vojni je bil kupljen nov železni zvon, ki ga je izdelala Koroška industrijska družba, izdelan leta 1922 je 58 kupljen v Šentpavlu nad Ptujem, v ljubanski zvonik pa odvisen leta 1989. Treji zvonovi so usti in originalni iz zvonik leta 2002.

Zanimivosti Krajevne skupnosti BIRČNA VAS

1 Birčna vas
2 Kotarjeva prepadna
3 Podružnična cerkev sv. Vida
4 Podružnična cerkev sv. Nikolaja
5 Podružnična cerkev sv. Florijana

Da veš informacij starejši kodi

nega sodelovanja bomo to v malo daljšem obdobju, kot smo načrtovali, pridobili, tako da bodo predvidoma vse točke obeležene do konca maja.

V tem sklopu so to Kotarjeva prepadna, Birčna vas – center ter cerkve na Ljubnu, v

Stranski vasi in na Cerovcu, ki so pomembne tudi kot kulturni spomeniki.

Na priloženem vzorcu lahko vidite, kje bodo table postavljene, seveda pa si jih oglejte v živo, saj je to njihov namen.

Majda Meštrič

Pripravljalna dela za **ново naselje** v **Birčni vasi**

V Birčni vasi se je pričela priprava za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč za 23 zazidljivih parcel, na katerih bo možno graditi nove stanovanjske hiše.

Za gradnjo je že bil sprejet občinski podrobni prostorski načrt (OPPN Birčna vas – sever), pripravljen je program opremljanja stavbnih zemljišč, v pripravi pa so še izvedbeni akti.

Na terenu se že izvajajo dela. Za krajane smo iz uradnih aktov povzeli bistvene usmeritve projekta, več o izvedbi pa nam je zaupal Zdenko Ban.

Kje in kaj bo nastalo v Birčni vasi?

Podajamo izveček iz uradnih načrtov MO NM.

Načrtovano prostorsko ureditev območja podrobneje opredeljuje Odllok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu »Birčna vas – sever« (Dolenjski uradni list št. 20/2021; v nadaljevanju OPPN Birčna vas – sever) in predstavlja temeljno strokovno podlago za izdelavo programa opremljanja. Območje programa opremljanja se nahaja v severnem delu naselja Birčna vas. Ta na večjem delu predstavlja območje stanovanj, v pasu ob železniški progi na zahodni strani pa območje zelenih površin. V naravi gre za nekoliko nagnjen teren, na katerem so že zgrajeni štirje stanovanjski objekti in nekaj manjših pomožnih objektov, urejena pa je tudi dovozna pot do njih, medtem ko preostanek območja pokrivajo zelene površine.

V osnovi gre za ureditev stanovanjskega območja z enostanovanjskimi stavbami. Prostorska zasnova predvideva gradnjo triindvajsetih stanovanjskih objektov z vsi pripadajočo infrastrukturno ureditvijo, dva objekta na terenu že obstajata.

V programu opremljanja je predvidena izgradnja oz. ureditev naslednje javne občinske komunalne opreme:

- prometne infrastrukture, vključno z javno razsvetljavo,
- vodovodnega omrežja,
- kanalizacije za odvajanje odpadnih komunalnih in padavinskih voda,
- ekološkega otoka,
- elektroenergetskega omrežja in

– telekomunikacijskega omrežja.

V programu opremljanja je prikazana tudi infrastruktura, ki ne sodi v javno komunalno opremo, je pa predvidena s prostorskim aktom. To velja predvsem za izgradnjo telekomunikacijskega in elektroenergetskega omrežja. Infrastruktura, na katero se bo novozgrajena komunalna oprema navezovala, se nahaja v relativni bližini.

Gradnja nove komunalne opreme na območju opremljanja je predvidena najkasneje do leta 2027.

Za izvedbo predvidene komunalne opreme je predviden podpis pogodbe o opremljanju z zasebnim investitorjem, ki si bo v končni fazi sam določal svojo dinamiko izvedbe del znotraj navedenega obdobja.

Od ideje, da bi na tem območju gradili naselje hiš do OPPN in Odlloka o komunalnem opremljanju, je preteklo kar nekaj let in tudi gradnja do predaje komunalne opreme v upravljanje upravljalcem bo potekala kar nekaj časa. Do sedaj je bilo potrebno vložiti veliko časa, truda, poti in prepričevanja lastnikov zemljišč.

O investiciji smo se pogovarjali z Zdenkom Banom, ki je do sedaj izkazal največji interes za ta projekt in naj bi bil tudi glavni investitor.

Kaj vas je vzpodbudilo za pristop k tej gradnji?

Že več let se ukvarjam z gradbenim inženiringom. V Birčni vasi sem prepoznal območje, ki je zaokrožena celota in primerno za pozidavo. Najprej sem želel za pozidavo urediti le nekaj parcel. Treba je bilo opraviti spremembo namembnosti zemljišča, kar je občina sprejela, to pa je omogočilo nadaljnje aktivnosti v smeri celovite ureditve naselja in upoštevanja zahtev občine za OPPN. To pomeni, da bo to naselje prvo v vasi, ki bo enovito in celovito komunalno opremljeno.

Kdo vam je do sedaj pri realizaciji projekta največ pomagal ali oviral?

Težko bi koga posebej izpostavil, nešteto opravil in korakov sem moral opraviti sam. Pripravljenih je bilo več rešitev, rešitve pa so nastajale tudi ob sodelovanju MO NM, občinskih uradnikov in župana, Sveta KS in na javni razgrnitvi projekta. Trajalo je več let. S skupnim prizadevanjem pa nam je uspelo pripraviti optimalne rešitve za dobro bodočih lastnikov parcel, novogradenj in krajanov.

Kako vam je za ta projekt uspelo pridobiti lastnike zemljišč?

Na tem območju je bilo v začetku veliko lastnikov. Od nekaterih sem odkupil zemljišče, saj niso bili pripravljeni sovlagati v projekt. Sedaj smo ostali trije lastniki.

Kaj je bil najtrši »oreh« v vsej zadevi do sedaj?

Vsi lastniki niso bili kooperativni. Veliko naporov in prepričevanja je bilo potrebno in je še potrebno pri pripravi predlogov, usklajevanju interesov, upravnih postopkih. Najtrši oreh je bilo doseči optimalno delitev zemljišča na parcele, ustreči vsem zahtevam predpisov za OPPN in minimaliziranje investicijskih stroškov.

Ali so lastniki zemljišč tudi soudeleženi v investitorji?

En lastnik je še zadržan glede sodelovanja pri soinvestiranju, eden bo z menjavo dela zemljišča pridobil svojo parcelo.

Kdaj bo opravljena parcelacija?

Odlloča o parcelaciji je letos postala pravnomočna. Mejniki so že postavljeni, parcele so razmejene. Najmanjša parcela je morala biti vsaj 600 m², večje so do 1000 m².

Kdaj bodo narejene osnovne dostopne poti do parcel?

Začasni makadamski dostop do parcel je v izgradnji, sicer je dostop do parcel mogoč po obstoječi dovoznici. Med zemeljskimi deli ob vkopavanju cevi (kanalizacija, voda, elektrika) je pričakovati začasno oviran dostop do čisto vsake parcele.

Kako bo potekala izgradnja javne občinske komunalne opreme zazidalnega območja? Se bo gradilo vse naenkrat ali postopoma po vrsti opreme, fazah in sektorjih?

Komunalno opremljanje zazidalnega območja bo potekalo postopoma po vrsti opreme na vsem območju. Najprej bodo v zemljo vkopane cevi, ki zahtevajo večjo globino kot na primer cevi in jaški fekalne kanalizacije, potem vodovod, elektrika. Nazadnje bodo cestne površine utrjevane ter na koncu tudi asfaltirane, ko bo pomembno zmanjšana obremenitev poti proti koncu gradnje večine stanovanjskih hiš. V načrtu je predvidena cesta širine preko 6 m, pločnik bo označen z vidno oznako meter od roba ceste, ne bo pa dvignjen. Za odtok meteornih voda bo zgrajenih več ponikalnic.

Kdaj bodo naprodaj parcele in v kateri fazi komunalne opreme?

Parcele bodo naprodaj po podpisu pogodbe oziroma Odloka o komunalnem opremljanju najverjetneje še letos. Komunalna oprema bo grajena postopoma več let.

Ali že veste koliko bo stala parcela oziroma m² in koliko komunalni prispevek?

Končne cene še nimamo, bo pa sprejemljiva

za bodoče kupce. S kupnino bo plačan tudi komunalni prispevek.

Ceno parcele bo sestavljalo zemljišče in komunalni prispevek. Komunalni prispevek bo verjetno okoli 12.000,00 do 15.000,00 EUR.

Asfalt ni v tej ceni, položen in računat lastnikom parcel bo ločeno ob koncu izgradnje naselja, da se med gradnjo naselja asfaltne površine ne poškoduje.

Kdaj bi prvi kupec parcele po vašem lahko pridobil gradbeno dovoljenje in pričel z gradnjo hiše?

Po nakupu parcele bo novi lastnik lahko dal popolno vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja na Upravno enoto Novo mesto in po prejemu pozitivne Odločbe z gradnjo pričel verjetno še letos.

Prvi graditelji naj računajo, da morebiti na njihovi parceli še ne bo individualnih priključkov komunalne infrastrukture (voda in elektrika).

Računajo naj na dobroto sedanjih tam stanujočih sosedov.

Znano je, da tudi vi gradite hiše. Ali nameravate vi graditi tipske hiše za trg tudi v Birčni vasi in do katere gradbene faze?

V načrtu imamo tudi izgradnjo nekaj tipskih hiš do tretje podaljšane faze za trg.

Kje lahko zainteresirani krajanji izvedo več o izvedbenem delu tega projekta v Birčni vasi?

Zainteresirani lahko vse javno dostopne podatke o gradnji v tem naselju v Birčni vasi poiščejo na spletnih straneh MO NM <https://www.novomesto.si/>, več pa izvedo neposredno od mene (Zdenko Ban, tel: 051 677 211).

Ali je po vaše realno predvidevati, da bo do konca tega desetletja Birčna vas številčnejša za 60 do 80 krajanov?

Če bo šlo vse po načrtih in brez zapletov, še prej.

Po končanem pogovoru sem razmišljal, kako sva pred 42 leti tudi midva z Marjanco kupovala parcelo, kot še mnogo drugih samograditeljev. Kupili smo parcelo brez vsega za ceno »fičota«.

Gradili smo počasi ali hitro, kolikor je kdo le mogel, brez vode, telefona, kanalizacije in elektrika je bila preobremenjena.

Postopoma smo izgradili svoje in tudi naše. Svoje s pomočjo žlahte in prijateljev, naše s samopriskom in delovnimi akcijami. Tam doli pa bodo dobili vse naenkrat v nekaj letih in lažje jim bo.

Podjetni posameznik premika zadeve in opisan primer je zgled, da se da, če je volja dovolj močna.

Spremljali bomo dogajanje v nastajajočem naselju tudi v prihodnje za Šum sekvoj in dokumentirali najzanimivejše dogodke.

Bogdan Mali

Nogometni navdušenci v Dragah s pokalom v začetku sedemdesetih let.

Športno društvo Drage

V bližini Birčne vasi, ob cesti proti Padežu, je skrita dolina, imenovana Drage. Ob vstopu v ta prostor te objameta tišina in lepota narave. Razumljivo je, da so pred leti ta kraj vzeli zase mladi športni navdušenci Birčne vasi.

Da je bilo zadoščeno tudi uradni opredelitvi prostora v OPN, je bila za ta del namenjena raba prostora za športne dejavnosti oziroma območje zelenih površin.

Tu je svoje začetke nadaljevalo športno društvo (ŠD) Birčna vas, ustanovljeno že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja. Glavna aktivnost je bila nogomet, ki so ga tukajšnji mladi igrali s srcem. Povezoval jih je in združeval. Vodila jih je tudi želja, da bi treniranje in igranje nogometa po različnih krajih ustalili in zgradili igrišče s stavbo za potrebe društva.

Njihovi želji je prislutil tudi takratni vnet nogometaš in eden zvestih članov športnega društva, Vid Golob. Širokogrudno je ponudil v najem svoje parcele v Dragah, za 99 let.

Člani društva so »prijeli za lopate« in že kmalu so bili vidni rezultati. Skozi leta so uredili igrišče, tribune za gledalce, stavbo za garderobo in ostale spremljajoče dejavnosti, napeljali elektriko, vodovod ... Drage so

oživele. Na nogometne turnirje so prihajali tekmovalci in z njimi gledalci različnih generacij od blizu in daleč, ki so se ob tem družili in povezovali.

Lastnik parcel je pred leti žal umrl in lastništvo je prešlo na njegove dediče. Tudi žar ŠD s člani je začel ugašati. Akterji v postopku nadaljnje uporabe parcel niso našli skupnega jezika, prišlo je do zapletov. Dediči so se odločili parcele prodati Mestni občini Novo mesto, ki pa je parcele oddala v upravljanje Krajevni skupnosti Birčna vas.

Stavba, v preteklosti zgrajena brez gradbenega dovoljenja, je bila legalizirana. Ob tem je bilo potrebno plačati komunalni prispevek, kar pa iz različnih razlogov od leta 2011 ni bilo izvedeno in ŠD je bilo na to opominjano s strani MO. Naraščale so tudi obresti.

Glede na to, da je društvo postajalo manj aktivno, prostor pa se ni vzdrževal, se je glede na videno in po pogovorih s predstavniki društva Svet KS Birčna vas odločil, da temu stanju naredi konec. KS se je aktivno vključila v reševanje situacije, saj smo čutili odgovornost do predhodnikov, ki so svoj optimizem in delo vlagali v ta del našega kraja.

V dogovoru z MO smo se odločili poravnati stroške komunalnega prispevka in bili pripravljeni oživiti prostor. Stavbo in prostor bi namenili širši uporabi krajanov cele

krajevne skupnosti in tudi podružnični šoli, kar je zapisano tudi v osnovnih aktih športnega društva. Menimo, da je to potrebno, saj se v naši KS povečuje gradnja novih hiš in s tem se priseljujejo tudi novi prebivalci. Prostor v Dragah bi lahko služil za razne športne aktivnosti in druženja, saj v KS nimamo primerne kraja za te namene.

O urejanju formalnosti so potekali dogovori in postopki med predstavniki KS in ŠD. Izgledalo je, da bo vse potekalo gladko. Tik pred podpisom pogodbe s ŠD glede prenosa stavbne pravice na KS pa je ŠD predstavilo stališče, da se s tem ne strinja.

Predlog s strani KS je, da se prenese stavbna pravica na krajevno skupnost in se ob tem opredelijo in zapišejo pravice športnega društva oziroma možnosti uporabe stavbe in ostalih površin. KS lahko pravno formalno vlaga v ta prostor, ko bo imela vpisane pravice, sicer pa ne sme vlagati. KS bi poskrbela za urejanje ostale infrastrukture: igrišča, dostopi in vzdrževanje parcel v primeru, da pridobi stavbno pravico. V primeru, da stavbne pravice ne pridobi, v to ne more vlagati.

Upamo, da se bo v bližnji prihodnosti našel skupni jezik za dobro vseh naših krajanov.

Majda Meštrić

PGD Stranska vas Novo mesto v 2021

Leto 2021 so še vedno zaznamovale epidemiološke okoliščine in posledično tudi omejitve pri možnostih za izvedbo aktivnosti društva.

Tako nam je uspelo realizirati le nekaj najnujnejših del v gasilskem domu in pri urejanju okolice, med drugim smo sanirali otroško igrišče pri gasilskem domu.

Poleg dveh sej upravnega in nadzornega odbora smo se preko elektronske pošte sproti dogovarjali o možnih izvedbah različnih aktivnosti ter nabavi operativne in tekmovalne opreme. Tako smo se odločili za nakup šestih zaščitnih čelad z dodatno opremo, ki je nepogrešljiva v primeru intervencij, ter komplet stikalnih lestev in A- člen.

Člani operativne enote našega društva so bili aktivni na področju zagotavljanja požarne varnosti na območju požarnega okoliša, ki ga pokrivamo, ter se udeležili vseh intervencij, ki so se odvile v Stranski vasi, Birčni vasi in bližnji okolici. V tem obdobju pa smo posredovali trikrat, dvakrat je šlo za požar stanovanjskih oziroma nestanovanjskih objektov, enkrat pa za požar v naravi. Izvedli smo tudi dve operativni vaji in tako poskrbeli za pripravljenost enote ob posredovanju v primeru naravnih in drugih nesreč.

Predstavitve delovanja gasilcev za osnovnošolce

Vaja operativne

Na Osnovni šoli Birčna vas smo v oktobru učencem predstavili naše delovanje in opremo, s katero razpolagamo, pripravili pa smo jim tudi prikazno vajo. Glede na

odziv osnovnošolcev in učiteljic, ki so nas sprejeli z veseljem, verjamemo, da je tovrstna preventivna dejavnost v našem okolišu dobrodošla, zato se bomo prizadevali, da bomo te aktivnosti izvajali tudi v bodoče.

Opravili smo pregled hidrantnega omrežja v požarnem okolišu našega društva, sproti pa smo Komunalo Novo mesto obveščali o pomanjkljivostih, ki smo jih zaznali. V zadnjem obdobju opažamo, da se razmere na tem področju izboljšujejo, saj je bilo nekaj hidrantov preteklih nekaj let nedelujočih, danes pa so nadomeščeni z novimi, delujočimi.

V začetku decembra je potekalo ocenjevanje opremljenosti in urejenosti gasilskih domov, gasilskega vozila in gasilske opreme, na katerem smo ugotovili, da imamo vse zelo dobro urejeno.

Za zaključek leta 2021 smo v skladu s priporočili GZS raznesli koledarje po našem požarnem okolišu. **Zahvaljujem se vsem, ki ste poskrbeli, da so koledarji prišli do krajanov, seveda pa tudi vsem, ki ste nam dali kakršenkoli prostovoljni prispevek zanj.**

Vse aktivnosti so člani društva izvedli prostovoljno, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujem.

Z gasilskim pozdravom, Na pomoč!

Darja Marjanović,
predsednica PGD Stranska vas NM

PGD Lakovnice v letu 2021

Leto 2021 se je nadaljevalo podobno, kot se je zaključilo preteklo leto.

Skozi celotno leto smo bili priča omejitvam in ukrepom za zajezitev epidemije, kar je zelo oteževalo izvedbo zastavljenih ciljev društva. Kljub optimističnim napovedim in upanju, da se razmere uredijo, večino načrtovanih dejavnosti ni bilo mogoče izpeljati.

V začetku leta je odpadla izvedba občnega zbora članov društva. Veselili smo se dela z mladimi gasilci in udeležbe na članskih tekmovanjih na ravni sektorja in občinskega tekmovanja, katerih temini so bili najprej prestavljeni in na koncu odpovedani.

Predvidenih je bilo kar nekaj izobraževanj in usposabljanj, ki so nujno potrebna za ohranjanje osnovne dejavnosti gasilskega društva. V drugi polovici leta je bilo končno razpisano izobraževanje za gasilske pripravnike, kar smo že zelo nestrpnost pričakovali. Kaj hitro se namreč zgodi, da se s prelaganjem terminov hitro izgubi generacija, kajti mladino je zelo težko zadržati v gasilskih vodah, če jim nič ne ponudiš. Iz našega društva se je izobraževanja udeležilo devet tečajnikov, ki so uspešno končali izobraževanje in pridobili naziv gasilskega pripravnika. To za društvo pomeni devet novih pripravnikov, ki so se odločili tudi za nadaljevanje izobraževanja za naziv operativnega gasilca. Predviden zaključek izobraževanja z opravljanjem izpita je v maju 2022.

Celo leto smo izvajali preglede in vzdrževalna dela na opremi našega društva ter tako zagotavljali brezhibnost in uporabnost opreme v primeru intervencij.

V začetku leta smo za namene operativne in zagotavljanju stalne pripravljenosti zamenjali in nabavili kar nekaj nove opreme (dihalni aparati, svetilke, cevi ...).

V sklopu meseca požarne varnosti smo izvedli dve društveni požarni vaji, katerih se je udeležilo tudi sosednje društvo.

Na podlagi našega temeljitega pregleda hidrantov in podanega poročila je upravitelj omrežja izvedel zamenjavo dveh poškodovanih hidrantov. Trenutno je omrežje hidrantov v našem okolišju zgledno urejeno.

V okviru operacije »SKUPAJ ZA VARNI JUTRI«, ki ga izvaja LAS Dolenjska in Bela krajina, so se izvajale aktivnosti za pridobitev avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED). Gasilsko društvo je Mestni občini Novo mesto podalo soglasje za namestitve

Vaje operativne

namestitvi aparata načrtujemo izvedbo izobraževanja o njegovi uporabi. Aparat bo nato dostopen vsem krajanom.

Zahvalil bi se vsem, ki ste v svojem prostem času pomagali pri izvedbi aktivnosti, in vsem krajanom, ki ste konec leta prispevali prostovoljni prispevek za gasilski koledar.

Z gasilskim pozdravom, Na pomoč!

Rafael Fabijan,
predsednik PGD Lakovnice

aparata na fasado gasilskega doma in vsa nadaljnja vzdrževalna dela, potrebna za brezhibno delovanje aparata. Zagotovili smo tudi električni priključek. Dobava in montaža je predvidena do poletja 2022. Po

PGD Mali Podljuben v letu 2021

Otroški tabor

V letu 2021 člani PGD Mali Podljuben kljub izrednim razmeram nismo pozabili na gasilstvo in smo naredili stvari, ki se jih je dalo narediti glede na stanje z omejitvami v državi.

V pozni pomladi v letu 2021 se je ekipa članov B udeležila gasilskega državnega tekmovanja v Celju, na katerem so dosegli odlične rezultate.

Ob koncu šolskega leta so se k sreči sprostiti ukrepi in smo lahko izvedli naš otroški tabor, ki se ga je udeležilo preko 30 otrok, družbo so nam delali tudi pionirji PGD Šmihel.

Za namen ohranitve motiviranosti in zagnanosti mladih gasilcev smo letos v aprilu organizirali tekmovanje za Kviz gasilske mladine, za kategorije pionirji in mladinci. Pri tem se še posebej zahvaljujemo za ves vloženi trud vsem našim gasilcem, otrokom ter njihovim staršem in mentorjem za izpeljavo tekmovanja in udeležbo na tekmovanju.

Kviz gasilske mladine

V maju 2020 smo organizirali prvo izvedbo tehničnih pregledov traktorjev pri gasilskem domu, letos pa smo izvedli tehnični pregled traktorjev že v mesecu marcu, s čimer smo omogočili vsem našim in sosednjim krajanom bližji in hitrejši tehnični pregled traktorjev.

Na področju preventive smo v septembru pregledali delovanje in stanje hidrantov na področju našega društva. Skozi celotno leto smo pa tudi redno pregledali gasilsko opremo ter naredili zagon strojev in naprav v društvu. Nabavljeno je bilo tudi nekaj nove in dodatne opreme za operativno delovanje našega društva.

V letu 2021 nismo imeli intervencije na našem območju.

Za dobrobit društva smo se pri pridobi-

vanju finančnih sredstev obrnili tudi na vas, spoštovani krajan, ki nas do sedaj še nikoli niste pustili na cedilu. Brez vaše pomoči ne bi bilo gasilskega doma in društva, v katerem je vedno več članic in članov ter vaših otrok – pionirjev in mladincev, ki se udeležujejo gasilskih tekmovanj, se družijo in tako spoznavajo gasilstvo.

V letošnjem letu si želimo, da čim prej mine izredno stanje, da se bomo lahko družili in srečevali na gasilskih in ostalih področjih.

Naj leto 2022 mine varno in brez požarov!

Z gasilskim pozdravom, Na pomoč!

Marko Staniša,
predsednik PGD Mali Podljuben

Aktivnosti KO ZB za vrednote NOB Birčna vas 2021–2022

Spominska slovesnost ob 78. obletnici.

Aktivnosti smo spoštljivo do padlih borcev ter drugih žrtev okupatorjevega nasilja med NOB izvajali kljub koroni, ki nas je omejila pri delovanju večino dni v lanskem letu.

Zbora članov nismo mogli izvesti kot običajno, čakali smo, da epidemija izzveni, pa so nas ogrožali novi in novi valovi. Izvršni odbor KO ZB NOB Birčna vas je ocenil, da je način seznanjanja članov z zgibanko primeren glede na takrat veljavne ukrepe. V zgibanki smo združili tako Poročilo 2020 kot tudi Plan 2021 in napotke članom glede sporočanja. Ker pripomb in predlogov ni bilo, smo v izvršnem odboru razumeli, da člani oba dokumenta odobravajo.

V letu 2021 smo organizirali in izvedli naslednje važnejše aktivnosti:

- Bili smo na Liriki upora v Novem mestu.
- Zamenjali smo izprano zastavo pri spomeniku NOB na Ruperč Vrhu in ob dnevu upora dali na grobišče 12 nageljnov.
- Organizirali smo pohode, se zbrali v Velikem Podljubnu in skupaj odšli do spomenika NOB ter pri spomeniku padlemu prvoborcu Šaliju in drugim žrtvam na dan 78. obletnice pripravili spominsko slovesnost.

Obisk iz Italije.

- Jeseni so spominski park NOB na Ruperč Vrhu obiskali prijatelji partizanske enote FONTANOT iz Italije.

Ob dnevu spomina na mrtve je bila v spominskem parku NOB na Ruperč Vrhu žalna slovesnost, ki smo jo pripravili skupaj s Svetom KS, podružnično šolo Birčna vas in ŽPZ Kronce.

Naši člani vzdržujejo spominski park NOB na Ruperč Vrhu in druga spominska

obeležja ter urejajo grobišče 12 neznanih partizanov.

Poslovlili smo se od zaslužnih članov Marije Hrovatič in Rudolfa Bogataja.

Tudi letos smo z zgibanko povabili člane na volilni zbor, jih seznanili s poročilom za leto 2021 ter s predlogom aktivnosti v letu 2022. Razrešili smo staro in izvolili novo vodstvo KO ZB za vrednote NOB Birčna vas za naslednja štiri leta. Tokrat bo poudarek

Žalna slovesnost ob dnevu spomina na mrtve.

na KAJUHOVEM LETU. Spomnili se bomo lirike upora in Kajuhovih pesmi. Če nam bo sreča z virusom mila, bomo obiskali kraj, kjer je Kajuh padel. Na strokovni ekskurziji pa nameravamo obiskati kraj, kjer so mejo premaknili brez prelivanja krvi.

Veterani nasprotujemo agresiji na Ukrajino. Za begunce iz Ukrajine smo na zboru zbrali 85 EUR prostovoljnih prispevkov in jih predali KO RK.

Hvaležni smo Svetu KS Birčna vas in predsednici za vso pomoč in podporo pri projektih in aktivnostih, ki jih izvajamo v javnem interesu na področju vojnih veteranih, zlasti pri ohranjanju spomina na NOB na območju KS Birčna vas.

Bogdan Mali

Vabljeni na
Pohod
 po poti spominov in
 tovarištva
 in
 Spominsko
 slovesnost pri
 spomeniku NOB
 v Velikem
 Podljubnu

v nedeljo, 10. julija 2022

**Zbor ob 8.00 na Ruperč Vrhu
 in pohod čez Babji hrib v Veliki
 Podljuben.**

Ob 10.00 bo spominska slovesnost pri spomeniku NOB v Velikem Podljubnu, kjer se bomo spomnili na najbolj tragičen dogodek na območju KS Birčna vas v vsej II. svetovni vojni. Sledi tovariško druženje s prijatelji iz Straže, Uršnih sel in Podgrada.

Prisrčno vabljeni!

Društvo upokojencev Novo mesto,

Poverjenišтво Birčna vas

V preteklem letu, ki smo ga začeli z veliko mero optimizma, je na delovanje poverjenišтва vplivala epidemija in posledično ukrepi NIJZ.

Kljub vsem omejitvam pa so se z upoštevanjem vseh navodil izvajale določene aktivnosti. Uspeli smo tudi povečati članstvo v našem poverjeništvu, saj smo pridobili več kot 10 novih članov, nekaj od teh tudi iz drugih krajev. Kljub povečanju članstva pa je zaradi razdrobljenosti KS Birčna vas in starostne strukture članstva aktivnih članov le nekaj. Vsem, ki se kakorkoli trudijo in po svojih močeh prispevajo k delovanju poverjenišтва, izrekam vso zahvalo in pohvalo. Moje delo bi bilo težko brez članov, ki mi pomagajo pri obveščanju, pobiranju članarine, prijavi

na dogodke in dostavi revije DU Novo mesto Sožitje ter poskrbijo za naše obveznosti na poslovnih slovesnostih ...

Sekcija pohodnikov pod vodstvom g. Bogdana Malija, je vsak četrtek raziskovala bližnjo in širšo okolico. Ga. Ana Ponikvar poskrbi, da se članice in člani Šole zdravja vsako jutro razgibajo in družijo ob kavici.

Nekateri člani in članice sodelujejo tudi v programih v okviru DU Novo mesto. Omeniti moram še program Starejši za starejše, ki ga v naši KS vodi ga. Ponikvar in program brezplačnih prevozov Rudi.

Naši upokojenci so uspešni na občinskem nivoju v športnih panogah, udeležujejo se pohodov, predavanj, tečajev, obiskujejo gledališke predstave

Ob tej priliki vabim vse člane in članice, da se v čim večje številu vključujete v organizirane aktivnosti v sami KS kakor

tudi na nivoju DU Novo mesto. Povabil bi vas tudi k aktivnemu sodelovanju pri načrtovanju dela našega poverjenišтва.

Kot predsednik Komisije za bivanjski standard pri ZDUS spremljam izvajanje stanovanjskega in gradbenega zakona, ki naj bi starejšim izboljšala bivanjske razmere (vgradna dvigal v večstanovanjske stavbe, prilagoditev arhitektonskih ovir itd). Poleg tega aktivno sodelujem pri pripravi pogojev za izgradnjo oskrbovanih stanovanj v Novem mestu.

Po dveh letih nenehnih omejitev zaradi epidemije bomo letos lahko zopet organizirali občni zbor in družabno srečanje članov poverjenišтва v začetku meseca junija. Želim, da bi se srečanja udeležili v čim večjem številu.

DU Novo mesto

Poverjenišтво Birčna vas

Stane Žagar

Program starejši za starejše – starejši za višjo kakovost življenja doma

V društvu je veliko skrbi namenjene socialno-zdravstvenemu področju.

Člani društva širimo aktivnosti, povezane s socialnim položajem članov društva in vseh starejših v okolju. Veliko aktivnosti je namenjenih promociji zdravja in zdravega življenjskega sloga, skrbi za preprečevanje socialne izključenosti starejših in organiziranju različnih oblik pomoči in storitev.

V program je od 3.880, starejših od 69 let, živečih v MO NM, vključenih preko 2.000 uporabnikov, od tega je 95 odstotkov članov društva in 5 % drugih starejših. Program vključuje starejše z območja delovanja društva v Novem mestu in društev Prečna in Brusnice. Program bomo aktivno izvajali tudi v letu 2022. Vanj se bodo na novo vključili vsi starejši, ki bodo vstopili v 70. leto starosti.

Na območju KS Birčna vas je 21 starejših, ki so vključeni v program. Obiske opravi ena prostovoljka, ki skozi osebne razgovore ugotovi kakovost življenja vključenih uporabnikov in njihove potrebe po pomoči, ki jim omogoča, da lahko živijo v domačem okolju. Za ugotovljene potrebe poskrbimo v okviru društva ali pa pomoč organiziramo v sodelovanju s Centrom za socialno delo, Domom starejših občanov, Patronažno službo, Mestno občino Novo mesto, Območnim združenjem Rdečega križa in s pomočjo Karitasa. Več kot 80 % ugotovljenih pomoči je organiziranih v okviru DU. V letu 2022 bomo prostovoljci projekta Starejši za starejše pričeli z obveščanjem za večjo prepoznavnost in s projektom E-oskrbe za varno bivanje doma.

Ob upoštevanju priporočil NIJZ ter ZDUS sem v času COVID-19 razmer v letu 2021 namesto obiska, ki sem ga opravila

pred epidemijo COVID-19, poklicala starejše iz programa v naši krajevni skupnosti, z njimi poklepetala in jim voščila:

- ob osebnem prazniku in
- ostalih praznikih (novo leto, 8. marec, materinski dan in ob velikonočnih praznikih).

Prostovoljci si želimo v svoje vrste pridobiti nove prostovoljce, ki so pripravljeni del svojega časa nameniti prostovoljnemu delu v okviru programa.

Vsi, ki bi se nam želeli pridružiti, se lahko oglasite na

DU Novo mesto,

Čitalniška ulica 1

ali

pokličete telefonski številki:

07 302 12 40 ali

041 621 214 – Ana za KS Birčna vas.

Iskreno vabljeni.

Zapisala: Ana Ponikvar

Vabljiva obala od Izole do Pirana, sprehod na grad po razgled in slovo v luki.

Celo voščilo za rojstni dan se dobi na Ljubnu.

Sprehodili smo se okrog jezera, za razgled na Bled smo se povzpeli na bližnji grič, na otok nas je peljala pletna, zaključili smo z blejsko kremno rezino.

Naš korak še ni zastal. Upokojenci smo zakorakali v 13. leto.

Nadaljevali smo s pohodništvom, še vedno so četrtki naši.

Korona nam je nekaj druženj onemogočila. Upoštevali smo omejitve in samoizolacijo. Pa naš korak ni zastal. Šel je, kdor je hotel oziroma imel čas, včasih le dva ali trije, ponavadi med pet in sedem že dvanajst let. V času omejitev in dela od doma se je povečal obisk krajanov okoliških gričev. Zvezek vpisanih obiskovalcev na Ljubnu se je hitro polnil.

Nekateri so in še hodijo nanj vsak dan, naša Milka gre gor vsako jutro, Milena in Ljuba vsak dan po kosilu, nekateri po službi ali proti večeru. Ni skrivnost, da so tudi zaradi tega v dobri kondiciji in boljšega počutja.

Izbiramo lažje in manj zahtevne pohodne poti v naši okolici, gremo pa tudi dlje. Lani poleti smo si privoščili obisk Bleda in Pirana. Tudi letos bomo iskali ugodne možnosti za potope po Sloveniji.

Naše poti se še vedno začnejo na postaji. Letos smo naredili plan pohodov. Vsakokrat vodi pohod nekdo od nas po poteh, ki jih je sam predlagal. To se obnese, spoznamo več, sledimo vodji po njegovih poteh in največkrat tudi njegovih spominih iz mladosti.

Največkrat gremo peš, včasih s svojimi vozili do izhodišča, pa tudi z vlakom. Le ekstremno slabo vreme in prazniki nas zadržijo doma, tisti na dopustu in bolniški so tudi opravičeno zadržani.

Z leti moči pešajo, da bi do takega stanja prišlo čim kasneje, vztrajamo in vabimo tudi druge člane in članice našega poverjenišva med nas.

Še bomo hodili, saj se imamo krasno vsaj enkrat tedensko.

Pridite v četrtek zjutraj na postajo in pridružite se nam.

Bogdan Mali

Šola zdravja v Birčni vasi

Članice in član Šole zdravja Birčna vas – Novo mesto smo v času korone tudi v letu 2021 ob upoštevanju vseh priporočil stroke nadaljevali z jutranjim razgibavanjem in poskrbeli, da sta se počutje in gibljivost naših teles zelo izboljšala.

Imamo svojo himno, ki jo po končani vadbi zapojemo.

Individualno gremo tudi na fitness naprave v naravi, kjer se nam pridružijo naši najmlajši, včasih pa se odpravimo tudi na pohod na okoliške gričke, kot so: sv. Vid na Ljubnu, Cerovec, Mehovo ...

**VABLJENI VSI, KI BI SE NAM ŽELELI PRIDRUŽITI.
NIKOLI NI PREPOZNO IN V DRUŽBI JE LAŽJE!**

**Kontakt: GSM: 041 621 214,
e- mail: ankaponikvar@gmail.com**

Zapis in fotografije: Ana Ponikvar

Skupina Birčna vas

HIMNA

Zakaj smo zjutraj sitni vsi,
prav nič nam po gođu ni,
vedno nas vse boli,
saj nismo rosno več mladi,
a nam oranžnim le se zdi,
telovadba nam fali,
zato pa hitro vstanimo,
v naravo pojdimo.

Zjutraj telovadimo,
vedno dobre volje smo,
skupaj kavo pijemo,
celi dan prav srečni smo,
če bomo telovadili,
bomo vedno zdravi bli,
vsi oranžno oblečeni
bomo Birčno vas polepšali.

Avtorice: Marjana Golob, Vida Šter,
Ana Ponikvar
(po melodiji »NA ROBLEK«)

1. oktober 2021 - najbolj vztrajni udeleženci Šole zdravja

Opremljene s kapticami - sponzor KS BIRČNA VAS

Počitek med jutranjo vadbo - 1. 10. 2021

4. februar- svetovni dan **boja** proti raku

4. februar je svetovni dan boja proti raku oz. mednarodni dan za ozaveščanje o raku ter spodbujanje preprečevanja, odkrivanja in zdravljenja raka.

Več kot tretjino primerov raka je mogoče preprečiti. Drugo tretjino je mogoče pozdraviti, če bolezen odkrijemo zgodaj in jo pravilno zdravimo. Zato je zelo pomembno, da se odzovemo povabilu na presejalne programe Zora, Dora in Program Svit, s katerimi lahko preprečimo nastanek bolezni ali pa jo odkrijemo dovolj zgodaj.

Kaj je rak in kako nastane?

Obstajajo številni različni tipi raka. Pri osnovnem razvrščanju upoštevamo mesto oziroma organ, kjer se je rak pojavil (govorimo npr. o raku dojke, raku pljuč, kostnem raku), natančnejšo vrsto pa določimo z mikroskopskim pregledom rakastega tkiva.

Ločimo štiri široke kategorije raka:

- **Karcinomi** so maligni tumorji, ki zrastejo iz epitelnih celic (celic povrhnjice), ki gradijo večino telesnih organov. V kategorijo karcinomov uvrščamo okrog 80 % vseh rakov.
- **Sarkomi** so maligni tumorji, ki zrastejo iz celic opornih tkiv in se pojavljajo zlasti v vezivu, maščevju, kosteh in hrustancu.
- **Levkemije** so rakaste bolezni krvi in krvotvornih organov. V nasprotju z večino drugih rakov se navadno ne pojavljajo v obliki bul ali zatrdlin.
- **Limfomi** so rakaste bolezni limfatičnega sistema, ki ga v telesu tvori omrežje mezigovnic in bezgavk. Limfatični sistem deluje kot nekakšen filter, ki preprečuje, da bi telesu nevarne snovi (npr. mikroorganizmi) vdrle v krvni obtok.

Danes, več kot 50 let po prvih odkritjih vzročnih dejavnikov za nastanek raka, še vedno ne poznamo vseh podrobnosti, ki bi razkrivale natančen potek procesa nastanka raka. Najnovejše študije s tega področja so nedvoumno potrdile obstoj na

stotine dejavnikov, ki s svojim delovanjem lahko preusmerijo normalno celico na pot rakaste pretvorbe. Vse te dejavnike, ki so sposobni izzvati nastanek rakaste celice, imenujemo karcinogeni dejavniki. Proces, v katerem se normalna celica preoblikuje v rakasto, pa imenujemo karcinogeneza ali onkogeneza (1). Proces karcinogeneze je dolgotrajen in zapleten. Na splošno govorimo o treh osnovnih stopnjah – iniciacija, promocija in progresija, ki pa vključujejo vrsto podstopenj.

Tumorji se razvijejo v tistih tkivih, v katerih je bilo celično ravnovesje moteno zaradi hiperplastičnih (povečanje organa ali tkiva zaradi nastanka novih celic), displastičnih (sprememba razvoja, velikosti in oblike organov in tkiv zaradi nepravilnega razvoja celic) ali regenerativnih sprememb. Klinični in eksperimentalni podatki dokazujejo, da je celica med procesom delitve bolj občutljiva na rakotvorne dejavnike kot v mirovanju. Za primer, kostni rak se običajno pojavi v mladosti, ko aktivno poteka

fiziološki razvoj kosti. Iz tega primera je razvidno, da je onkogeni proces pogostejši v tkivih s povečano celično aktivnostjo (2).

Glede na procese, ki so vpleteni v nastanek raka, in na čas, potreben, da se vsi dogodki zgodijo, delimo raka na sporadično in dedno obliko. Sporadični rak nastane kot posledica telesu lastnih mutacij, dedni rak pa je posledica mutacij v spolnih celicah, ki jih pridobimo od staršev. Ravno zato, ker so podedovane mutacije v našem telesu prisotne že od samega nastanka zarodka, je za vse dedne rake značilno, da nastanejo mnogo prej kot sporadični primeri in da so osebe prizadetih družin mnogo bolj ogrožene za različne vrste raka (1).

Lastnosti rakaste celice

Da bi celica »zaživela« kot rakasta celica, mora torej nakopičiti celo vrsto sprememb in si pridobiti lastnosti, ki jo naredijo razmerno neodvisno od ustaljenih mehanizmov v normalnih celicah. Ker so ti mehanizmi odvisni od vrste celice oz. tkiva, iz katerega >>

>> celica izhaja, so kombinacije sprememb oz. lastnosti, ki jih mora rakasta celica pridobiti, različne za različne vrste raka. Na splošno lahko strnemo vse te lastnosti rakastih celic v nekaj kategorij.

- 1) Samozadostnost za lastno rast in razmnoževanje. To pomeni, da so vsi potrebni signali za podvojevanje regulirani znotraj same celice, neodvisno od okolja in signalov iz okolja.
- 2) Neodzivnost na signale, ki uravnavajo število celičnih delitev. Vsaka celica ima v svojem »spominu« vgrajeno določeno število celičnih delitev. To število je skrbno uravnavano prek različnih mehanizmov, ki se aktivirajo z razvojem in s »staranjem« celice. Rakasta celica se preprosto izogne delovanju teh mehanizmov in se nekontrolirano deli.
- 3) Neodzivnost na signale, ki sprožajo celično smrt. Ob hujših napakah na celično DNA se v normalni celici sprožijo popravljalni mehanizmi, ki bodisi napako popravijo ali pa ob večjih napakah preusmerijo v programirano celično smrt – apoptozo. Celica mora na svoji poti maligne transformacije postati neodzivna na te mehanizme, da bi omogočila prenos mutacije in njeno izražanje v hčerinskih celicah.
- 4) Genetska nestabilnost. To pomeni, da so rakaste celice mnogo bolj dojemljive za razne spremembe, kar jim omogoča hitrejšo in boljše prilagajanje na vplive iz okolja.
- 5) Preureditev tvorbe citokinov – beljakovin in izražanja celičnih antigenov. S prilagoditvijo tvorbe citokinov in izražanjem antigenov si celica zagotovi dve stvari hkrati: slabšo prepoznavnost za imunski sistem in s tem imunsko neodzivnost ter neposredno delovanje na celice v okolju.
- 6) Zmožnost prehoda rakastih celic v limfni in krvni obtok. Razvoj ožilja v tumorju omogoča tudi razširitev bolezni v oddaljene organe – metastaziranje.

7) Pritrditev v drugih organih in ponovna rast (1).

Karcinogeni dejavniki

V grobem ločimo karcinogene dejavnike na fizikalne, kemične in biološke. Skupna lastnost vseh, ne glede na izvor, je, da spremenijo celično DNA. Spremenijo jo tako, da izzovejo mutacije (mutageni dejavniki), ali da spremenijo izražanje genov brez poseganja v strukturo DNA (epigenetski dejavniki).

Fizikalni karcinogeni dejavniki delujejo na strukturo DNA z različnimi visokoenergetskimi delci. Pri tem lahko neposredno poškodujejo celično DNA ter povzročijo mutacije ali pa te sprožijo z delovanjem prostih delcev – radikalov, ki so nastali po obsevanju. Vsaka vrsta sevanja je lahko potencialno nevarna za strukturo DNA, vendar med bolj raziskane prištevamo UV-svetlobo in ionizirajoče sevanje (1).

Med biološke karcinogene dejavnike prištevamo predvsem razne viruse. Na celično DNA delujejo na dva načina: 1) neposredno povzročijo mutacije ob svojem pomnoževanju ali 2) posredno s svojimi promotorji vplivajo na izražanje določenih genov. Med pomembnejše viruse, za katere obstajajo dokazi o karcinogenem delovanju, spadajo virus hepatitisa B (hepatocelularni karcinom), Epstein-Barrov virus (Burkittov limfom, nazofaringealni karcinom), virus HPV (rak materničnega vratu) ter virus humane imunske pomanjkljivosti (HIV – Kaposijev sarkom) (1).

Viri

1. Novaković S. Karcinogeneza- nastanek rakastih celic. Onkologija / pregledi, leto X, št. 2. December 2006. Citirano: 7.11.2014. Dostopno na: [http://www.onko-i.si/fileadmin/onko/datoteke/dokumenti/2_2006_9.pdf]
2. Baba AI, Cătoi C. Comparative Oncology. Bucharest (RO): The Publishing House of the Romanian Academy; 2007. Chapter 2, CARCINOGENESIS. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK9552/>

Lorena Bogataj, študentka 5. letnika Medicinske fakultete Univerze v Mariboru

Rdeči križ še

Biti PROSTOVOLJEC, biti DOBRODELEN - nekaj dobrega, pozitivnega, kar povedo že besede same.

Komaj smo se malo oddahnili od epidemije, ki je po vsem svetu krojila življenja zadnji dve leti, že je prišla druga huda preizkušnja, ki povzroča trpljenje in grozote, v katero je pahnjeno veliko ljudi. To je vojna v Ukrajini. Rdeči križ se zavzema za pravičnost in mir ter za spoštovanje človekovih pravic, še posebno med oboroženimi spopadi. Slovenci smo znani po tem, da ko je treba pomagati pomoči potrebnim, znamo stopiti skupaj in pomagamo.

„Kdor želi biti dober, je že dober.“ (J. G. de Beauchêne)

Te besede nas vodijo do štirih mladih prostovoljk – ŠKRATKOV DOBRODELČKOV. Za temi škratki se skrivajo dobrosrčne osnovnošolke JULIJA, DAŠA, LANA in NINA. Prav one so bile pobudnice za DOBRODELNI POZDRAV POMLADI z zbiranjem prostovoljnih prispevkov za Ukrajino. Več o tem si lahko preberete v posebnem prispevku.

Na prireditvi je bilo zbranih 807,50 evrov prostovoljnih prispevkov. Poleg tega je Krajevna organizacija ZB NOB Birčna vas dodala 85 evrov, ki so jih prispevali člani na občnem zboru. Skupaj je bilo tako zbranih 892,50 evrov. Vsem, ki ste prispevali finančna sredstva tako na prireditvi ali kako drugače, še enkrat ISKRENA HVALA.

Še eno leto v znamenju epidemije

Še eno dolgo in naporno leto je za nami, ki ga je krojila epidemija. Ukrepi, cepljenje, bolezni, karantene ... Vse to in še več je bilo stalnica v naših življenjih. Nekateri so omejitve in bolezni prenašali lažje, drugi težje. Najhuje je bilo za tiste, ki so se zaradi bolezni znašli v bolnišnici, nemočni in odvisni od pomoči osebja in aparatov.

Druženje je bilo omejeno ali preprečeno, obvezne maske, ki so še tiste nasmehe, ki so bili prisotni na naših obrazih, zakrile in nas velikokrat naredile neprepoznavne. Le po prijaznih in nasmejanih očeh smo spoznali sosede, znance, prijatelje, ki smo jih srečali na ulici, v trgovini ali kakšni hitri kavici zunaj na svežem zraku.

Vabljeni na pohod KS Birčna vas,
ki bo v **soboto, 4. junija, ob 13.00.**

Začnemo na Ruperč Vrhu in
zaključimo v Padežu.

vedno rdeče žari

jubileje 70, 80, 90 let, vsem in vsakemu posebej, iskreno čestitamo in želimo dobrega zdravja in zadovoljstva v krogu svojih najdražjih. Nekaterih jubilarov nismo osebno obiskali, ker nam to epidemija in bolezen ni dovoljevala. Nismo pozabili na vas in zagotovo vas obiščemo.

Zalka Rkman, dolgoletna predsednica Krajevne organizacije Rdečega križa v Birčni vasi, po težki bolezni zadnja leta preživlja v Domu starejših občanov v Novem mestu. V mesecu juliju je dopolnila 80 let. Ob tej priložnosti so jo obiskali njeni prijatelji pohodniki iz DU Poverjeništvu Birčna vas ter predstavnica KORK Birčna vas.

Pred zaključkom leta smo prostovoljci Rdečega križa krajane, starejše od 80 let, obiskali z novoletnim darilom in pismom »Nisi sam – slika drobne pozornosti«, ki so jih ustvarili naši najmlajši v vrtcih ter učenci osnovnih in srednjih šol.

Sodelovanje Rdečega križa z mladimi se je še enkrat izkazalo kot zelo pozitivno, saj mentorji in vodje krožkov po šolah seznanjajo mlade z vlogo in pomembnostjo humanitarnosti in delom, ki ga prostovoljci Rdečega križa opravljamo. Na ta način v mladih vzpodbujamo dobrodelnost in poslušnost do ljudi, ki potrebujejo pomoč in jim pomagamo takrat, ko je to najbolj potrebno. Otroci se vedno izkažejo z izredno dobrosrčnostjo, pa naj bo to zbiranje hrane, oblačil, pomoč starejšim in še in še bi lahko naštevati.

VELIKA HVALA, MLADI PROSTOVOLJCI.

Vsem krajanom se iskreno zahvaljujemo za prostovoljne prispevke, ki omogočajo naši Krajevni organizaciji Rdečega križa lažje delovanje. Zahvala tudi Krajevni skupnosti Birčna vas in Mestni občini Novo mesto za vaš prispevek k udeležanju našega poslanstva, ki je pomoč in skrb za najranljivejše.

V imenu Rdečega križa prisrčen pozdrav vsem krajanom. Hvala vsem prostovoljcem in vsakomur posebej za prispevek pri delovanju Krajevne organizacije Rdečega križa Birčna vas.

Naj izkoristim priložnost in povabim k sodelovanju nove prostovoljce, ki vam ni tuja beseda pomagati pomoči potrebnim in tako dokazati sebi in drugim, da nam je mar za sočloveka, pa naj bo to sosed, krajan v sosednji vasi ali človek na drugem koncu sveta, ki potrebuje našo pomoč.

Prostovoljci **KORK BIRČNA VAS**

Za naše najmlajše je bilo še posebno težko. Soočili so se s testiranjem pred poukom, z nošenjem mask, ki so jih morali nositi pri pouku, brez druženja in igranja s sošolci in bili prikrajšani za sproščeno in iskrivo dogajanje tako v šolskih klopih kot na igrišču.

Srečanje in obiski starejših krajanov

Že drugo leto zapored zaradi epidemije in prepovedi druženja nismo organizirali srečanja krajanov, starejših od 70 let. In tako smo starejše prostovoljci obiskali na njihovih domovih z drobno pozornostjo v upanju, da se čim prej srečamo na družabnem srečanju s kulturnim programom in klepetom, tako kot je dolgoletna tradicija.

Tudi pri obiskih krajanov, ki so nastanjeni v domovih za starejše, smo bili omejeni. Ko so bili obiski dovoljeni, smo to izkoristili in varovance obiskali.

Dragi jubilarji, ki ste obeležili svoje

90-letne jubilantke

Antonija s hčerko in sinom

Antonija (Zvonka) Kulovec

Pred devetdesetimi leti je v Beli krajini pokukala na svet punčka, ki ji je bilo dano dolgo življenje.

To je bila Antonija (Zvonka), ki se je rodila 6. maja 1932 v Črnomlju. Odraščala je v družini z bratom in sestro. Mlada leta je z družino preživela v Straži.

Leta 1957 se je poročila s Francem Kulovcem z Vrha pri Ljubnu. Rodila sta se jima sin in hči. Dobrih 33 let je delala v Novolesu, mož pa ji je zgodaj umrl. Ob visokem jubileju smo jo obiskali na njenem domu, kjer živi s sinovo družino. Čas si krajša z delom na njivi, vrtu, okoli hiše.

Želimo ji, da bi jo energija in vitalnost spremljala še veliko časa.

Bučarjeva v krogu družine

Devetdeset let Franciške Bučar

Sredi zime nas je lep dogodek napotil v idilično vasico Rajnovšče. Tam je namreč 23. februarja 2022 praznovala devetdeset let vitalna gospa, ki ji toliko let ne bi prisodili.

Franciška Bučar se je rodila 23. februarja leta 1932 v vasici Rajnovšče v družini s petimi otroki. Odraščali so ob mnogih težkih preizkušnjah, saj jim je na koncu vojne leta 1945 umrla mama in so se morali z očetom sami preživljati.

Svojo družino si je ustvarila na rojstni domačiji v Rajnovščah, kjer so se preživljali z delom na kmetiji. Nobeno delo ji ni bilo pretežko, saj je moč in energijo črpala še iz svoje mladosti. Verjetno ji je tudi to pomagalo, da je tako čila dočkala leta, kar je dano malokomu. V dveh zakonih so se ji rodili dve hčeri in sin.

Ob obisku Mire in Silve, predstavnic RK Birčna vas, ter Majde, predstavnice KS Birčna vas, nas je pričakala med svojimi najbližjimi. Preživeli smo kar nekaj časa ob prijetnem klepetu. Ob takšnem srečanju s preprostim človekom ostane upanje, da med nami še obstaja iskrenost.

Franciški želimo še veliko zdravja in pozitivne energije.

Količeva praznuje

Devetdesetletnica Veronika Količ

V Velikem Podljubnu večji del svojega življenja preživlja Veronika Količ, ki je bila rojena 30. avgusta 1931 na Petanah v družini Bukovec.

Poročila se je z možem zidarjem, ki je družino zaradi tragične smrti zgodaj zapustil. V zakonu sta imela dva sina in hčerko. Veronika je večinoma skrbela za družino.

Pred leti jo je bolezen prikovala na posteljo in žal ne more sama skrbeti zase. Največkrat ji družbo dela sosed Jože Bukovec, ki je pred kratkim dopolnil osemdeset let in tudi pomaga pri hišnih opravilih.

Besedilo in fotografije: Majda Meštrič

Star kozolec

Kozolec, sestavni del kmečkih posestev in nekoč koristen posebnež, je zaznamoval našo krajino. Je nekaj, česar ne vidiš povsod. Stoji tam, kjer je nastal. Redki stoletniki še vztrajajo v strumnem položaju in služijo svojemu namenu. Veliko jih žal propada.

Ta dva na sliki stojita v Birčni vasi na polju, vsak na svoji strani ceste. Eden se že nagiba,

drugi pa nam vsem na očeh razpada. Čas jima je vzel blišč. Upajmo, da bo gospodar vsaj enemu mogoče povrnil ponos in zravnal njegovo držo. Slabši upi se najbrž obetajo njegovemu sovrstniku čez cesto.

Kozolci, skednji, svinjaki, kašče, zidanice so značilne stavbe vseh vrst, ki so posebne zaradi časa in namena nastanka. So naša stavbna dediščina. Lepo je videti ohranjene in vzdrževane, pa obnovljene in tudi na novo zgrajene.

Podobno usodo doživljajo naši vinogradi in zidanice. Na Starem Ljubnu je že tako. Več vinogradov je že opučenih, trte samevajo ali pa so jih že posekali. Nekoč smo v »goro« hodili peš delat in se je prilegel kozarček. Zdaj smo šoferji na 00, pijača ostaja in je ne-bodi-je-treba. Tako vnamar zapade še stara zidanica, kot tista na ljubenskem pobočju na sliki z zadnje strani te številke Šuma sekvoj, čakajoč svoj konec in že obdana s preraščajočim zelenjem.

Bogdan Mali

Kozolec

Matej Bor

Kozolec vegav, ki je že odslužil, ves črn, zdelan sredi polja ždi in v gnili, kalni, žalostni mlakuži si ogleduje svoje zadnje dni.

In ko jesenski veter mu raznaša poslednje skodle s strehe, ne ječi, le sem ter tja se ziblje, ko da oponaša sam sebe in sam sebi se smeji.

In razen njega širom naokoli nikogar ni, da bi se vanj ozrl, ki kmalu bo tam na samotnem polju samotno, kakor služil je, umrl.

Skrb za naravne lepote Slovenije

Živimo v lepem delu narave v Vrhu pri Ljubnu. Zavedamo se, da smo jo dolžni ohraniti in skrbeti zanjo. V današnjih časih je veliko malih kmetij opustilo gojenje živine, njive so spremenili v travnike, ki pa jih je potrebno kositi in vzdrževati, da se ne bo zaraslo grmovje. Med temi, ki jim ni vseeno, kakšna bo naša okolica v prihodnosti, sem tudi sam. Vsako leto z družino naredimo nekaj za polepšanje in ohranitev narave.

Pod vasjo Vrh pri Ljubnu izvira potok v Rupci, ki si je utrdil strugo po travniku proti Praprečam. Letos smo ta izvir in strugo potoka, ki je bil zaraščen, očistili, uredili in poglobili.

Ciril Zupančič

Foto: B. Mali

Kapelica na Lakovnicah

Ob cesti iz Jurne vasi proti Gorenjim Lakovnicam nas na robu vasi, to je na meji naše krajevne skupnosti, pozdravi lična kapelica, ki se lepo vklaplja v čudovito pokrajino pod Gorjanci.

Stoji ob cesti in vsakomur, ki se tu ustavi, nekaj ponudi: nekdo si na njej odpočije oči, drugemu priključijo spomine, srečanje s samim seboj, umiritev ...

Na slovesnosti ob blagoslovu in uradnem odprtju se je na vroče nedeljsko popoldne 4. julija 2021 zbralo veliko ljudi od blizu in daleč.

Zaslužen za to je Stane Šušteršič, ki je kapelico zgradil s pomočjo svoje družine. Upal si je stopiti iz povprečja in je sledil svojemu cilju, ki ga je začutil. Vse čestitke za to.

Ideja in želja za postavitve kapelice se je porodila iz hvaležnosti ob nepričakovano ugodni rešitvi osebnega problema.

Pri gradnji je sodelovala njegova družina in tudi mnogi drugi, kar se vidi tudi na sami kapelici, bogati z lepimi poslikavami in ostalimi detajli.

Majda Meštrič

Izvir potoka v Rupci

Dobrodelni pozdrav pomladi

Na pobudo štirih osnovnošolk 8. razreda OŠ Šmihel – Nine Gril, Daše Drašler, Lane Rajar in Julije Šušteršič –, ki so se poimenovala Škratki dobrodelčki smo Krajevna skupnost Birčna vas in Krajevni odbor Rdečega križa Birčna vas 25. marca 2022 v gasilskem domu v Stranski vasi pripravili dobrodelno prireditev, na kateri smo zbirali prostovoljne prispevke za državljane Ukrajine.

Na prireditvi so nastopili učenci Podružnice Birčna vas in Osnovne šole Šmihel ter Klapa Lastra. Škratki dobrodelčki so

se predstavili z uprizoritvijo igrice Alenke Spacal Dolginasti dolgčas, učenci so pripravili raznolik program s petjem, recitacijami in igranjem na inštrumente, klapa Lastra pa je večer popestrila s priredbami znanih slovenskih in hrvaških melodij.

Navzoče sta pozdravili tudi predsednica Sveta KS Birčna vas, ga. Majda Meštrič, in predsednica KO Rdečega križa, ga. Mira Rus. Obiskovalci prireditve so bili nad prireditvijo navdušeni, še posebej so pohvalili osnovnošolke, katerih zamisel o dobrodelni prireditvi je v ljudeh spodbudila dobra dejanja.

Zbrali smo namreč malo manj kot 800 €. Sredstva smo predali Območni organizaciji Rdečega križa Novo mesto, ti pa jih bodo namenili nesrečnim državljanom Ukrajine. Bili smo človekoljubni do tistih, ki v teh trenutkih ne uživajo v lepotah prebujajoče se narave, ne slišijo razigranega ptičjega petja in svojih dni ne preživljajo v miru.

Zapisala: **Darja Marjanović**

Foto: **Bogdan Mali**

Podružnična šola v Birčni vasi

Teden pisanja z roko na Podružnici Birčna vas

Teden pisanja z roko je vseslovenska akcija, s katero ozaveščamo pomen ohranjanja in pisanja z roko.

Danes je tipkanje postalo glavni način posredovanja informacij.

Naša pisava postaja manj čitljiva in bolj toga. Sporočilo, napisano z roko, je bolj osebno, prijazno in predvsem izraža spoštovanje do naslovnika. Več ko pišemo, bolj je pisava tekoča. Pisanje z roko je fina motorična spretnost, ki smo se jo naučili in se razvija samo, če jo vadimo in pišemo. Letošnja osrednja tema je Pišem, ker ...

Na podružnični šoli Birčna vas že drugo leto sodelujemo v akciji Teden pisanja z roko. Skrbno smo oblikovali in povezovali črke. Mnogi danes pišejo le še s tiskanimi črkami, tako malimi kot velikimi. Potrudili smo se in drug drugega spodbujali k čitljivemu zapisu s pisanimi črkami. Zbirali smo različne rokopise, jih razstavili in si jih ogledali. Učenci so ugotovili, kako se pisave med seboj razlikujejo. Uživali so pri prepoznavanju pisave sošolcev. Hitro so ugotovili, čigava pisava je katera. Z zanimanjem so spremljali predstavitev vrsti vizualne umetnosti, ki se ukvarja z abstraktnim oblikovanjem pisave - kaligrafijo. Predstavila jo je ga. ravnateljica Romana Šarec Rojc. Učence je presenetila natančnost oblikovanja črk pri kaligrafiji, kjer ni prostora za napake. Po predstavitvi so sledile dejavnosti. Prvošolci so po predlogi šivali črke. Zanimivo jim je bilo, kako so ljudje pisali v starih časih. Povedali so, da bi tudi oni radi pisali s peresom. Drugošolci so razmišljali o pomenu pisave in spoznali razvoj pisave skozi čas. Izdelali so bralno kazalko, napisali svoje ime in ga okrasili z vzorčki in barvami. Na drugo stran kazalke so zapisali lepe misli o branju in knjigi. Ob delu so se sprostili ob glasbi s plesom in repali z Repki ter črke pisali s svojim telesom. Všeč jim je bilo, da so lahko

sami ustvarjali, se gibali in se veliko novega naučili o pisanju in kaligrafiji. Tretješolci so izdelovali plakat Pišem, ker... Nanj so zapisali, zakaj radi pišejo z roko. Ustvarjali so svoja imena. Oblikovali so jesenske liste in nanj zapisali svoje misli in jih obesili na vejo. Zapisali so, da jim je bilo delo v delavnicah zelo všeč, in da je bil dan zanimiv in poučen.

Četrtošolci so ustvarjali monogram. Zanj je značilno, da so črke med seboj prepletene. Bili so uspešni. Petošolci so pri likovni umetnosti izdelali papir. Razporedili so se v skupine, kjer so pripravili zmes iz natrganega papirja, mešali z mešalnikom, dodajali vodo in moko, zajemali zmes na okvirčke s sitom in sušili papir na platnu. Papir je bil pripravljen za uporabo na dnevu dejavnosti. Na izdelan papir so z lastno pisavo zapisali misli o znanju, učenju in branju. Učencem je bil zelo zanimiv postopek izdelave papirja, skrbno načrtovano delo in pestre dejavnosti, preko katerih so uresničevali cilje. Učenci vseh razredov so pokazali veliko koncentracije, ustvarjalnosti, navdušenosti nad ustvarjanjem. Pozitivna naravnost učencev se je izražala skozi aktivno delo in ustvarila prijetno delovno vzdušje v vseh oddelkih.

Na nagradni natečaj Društva Pišemo z roko smo poslali krajši video in plakat tretješolcev.

Čeprav se pisanje z roko s starostjo zmanjšuje, njen pomen ostaja. Pisati z roko pomeni dodati osebno noto, novo vrednost, ohraniti osebni stik. Napisati lastnoročno nekaj izbranih besed je trajen spomin, nekaj kar ogreje naše srce in dušo tudi čez mnogo let.

Majda Kolenc

Onesnaženo in neonesnaženo kraljestvo

Za petimi rekami in devetimi galaksijami sta živila kraljestvo Saturn in kraljestvo Uran. Kraljestvi sta imeli kralja, kot se spodobi. Vsako izmed njih je bilo drugačno. Eno je bilo pridno in skrbno za naravo, drugo pa je onesnaževalo in niti malo skrbelo za okolje. Ko je v kraljestvu Saturn bil čisti zrak in je dišalo po rožah, je bil v kraljestvu Mars smrdeč in onesnažen zrak. Kralj Marsa je sklenil, da svojemu sosedu kralju Saturna napiše pismo. Ko je kralj Saturn prejel in prebral pismo, je v njem pisalo: „Dragi kralj Saturn! Prosim, pomagaj.“ Le-ta mu je svetoval, naj ne onesnažuje okolja. Čez teden dni je bil zrak čist na kraljestvih. Kralj Mars pa je od zdaj naprej vedno skrbel za čisto in zdravo okolje.

Lenart Jakše, 4. a/p

Erik in medved

Nekoč sta živila Erik in Maruša. Erik ni bil niti malo prijazen do okolja, Maruša pa ravno obratno. Maruša se je vsak dan v šolo vozila s kolesom, Erik pa z avtom. Nekega dne sta skupaj odšla na sprehod. Maruša je Eriku rekla, da naj seboj vzame vrečko za smeti. Erik se je delal, kot da je ne sliši. Ko sta se odpravljala od doma, je Maruša videla smeti in mu dejala, naj jih pobere in odvrže v vrečo. Ni je hotel ubogati. Potem je Maruša pobrala pločevinko in jo dala v vrečko za odpadke. Hodila sta naprej in videla medveda, ki je čudno tulil. Odšla sta za njim in videla, da ima medo v brlogu mladičke. Brlog je bil poln smeti. Maruši se je medved smilil. Začela je pobirati smeti, medved pa je spraval mladičke iz brloga. Nato pa se je medved nenadoma zapodil za Erikom, ker ni hotel pospravljati smeti. Prestrašeni Erik se je takoj lotil dela, ker ni želel, da bi ga medved šavsnil s šapo. Nato sta odšla domov. Naslednji dan je Maruša vprašala Erika, če gre v šolo s kolesom. Kaj misliš, da ji je odgovoril?

Ajda Jakše, 4. a/p

Eko svet

Kako lepo bi bilo, če bi bil še danes EKO SVET, ampak na žalost ni. Vsak dan se več in več ljudi prevaža z avtobusi, avtomobili, motorji, vlaki in taksiji. Bolj zdravo bi živeli, če bi navade spremenili. V šolo bi se pripeljali s kolesom in veliko hodili peš. Če pa gremo na daljšo pot, pa se lahko peljemo z električnim avtomobilom, ki ne onesnažuje okolja. Za zdravo življenje moramo

Blažka Pirc

jesti zelenjavo in sadje, piti veliko vode in se gibati na svežem zraku. No, tako si jaz predstavljam lepši svet.

Tomaž Gregorčič, 4. a/p

Bodi mobilni – bodi kul

Maja se je vsak dan vozila v srednjo šolo z avtom. Nekega dne pa ji je zmanjkalo goriva. Bila je čisto prestrašena. Mimo je prišla Katja, ki se je vedno v šolo vozila s kolesom. Čudila se je Maji, zakaj zamuja v šolo. Maja ji je povedala, kaj se ji je pripetilo. Katja ji je ponudila svoje kolo, ona pa bi odšla v šolo peš, a Maja nad to idejo ni bila navdušena. V šolo bi šla raje z avtobusom kot s kolesom. Ko je prišla v šolo in ji je učiteljica predlagala, da lahko v šolo pride tudi s kolesom je začela razmišljati. Ugotovila je, da je vožnja s kolesom lahko zabavna, hkrati pa ne onesnažuje okolja. Tako sta se Maja in Katja skupaj vozili s kolesom v šolo in postali najboljši prijateljici.

Nika Kralj, 4. a/p

Moje zdravo telo

Moje telo je zdravo,
polno energije,
saj to opazi vsak,
ki me pozna.
Rada hodim, rolam, kolesarim,
zato energije imam dovolj.
Moje telo je vitko zato,
ker rada hodim zelo.
Jem sadje in zelenjavo,
to je dobro za zdravje pravo.

Pia Celič, 4. a/p

Isabela Darja Bogataj - Portret

Zdravo živim

Zdravo živim,
ker rada dolgo spim.
Zdravo živim,
ker s kolesom se podim.
Pojem in plešem ča-ča-ča,
z dedijem rada v gozd bi šla.
Tam nabrala bi cvetlice,
plodove in spodila bi lisice.
Prepotovala bi pol sveta,
s tatijem na morje bi šla.
Mami pa pravi:
OSTANI DOMA!

Lana Kutnar, 4. a/p

Spoštovani krajani Birčne vasi!

Policisti z zadovoljstvom ugotavljamo, da ste v vaši krajevni skupnosti v zadnjih letih veliko postorili za izboljšanje prometne varnosti.

Ureditev območja pred Podružnično šolo Birčna vas je z vidika varnosti pomembna pridobitev, prav tako tudi novo avtobusno postajališče, kjer je potnikom omogočen bolj varen vstop in izstop iz avtobusa. Še dodatna varnost bo zagotovljena, ko bosta skozi Birčno vas urejen pločnik za pešce in cestna razsvetljava.

Tudi naj sodobnejša infrastruktura pa sama po sebi ne zagotavlja absolutne varnosti. Še vedno velja, da smo za varnost na cestah odgovorni vsi udeleženci v prometu. Prihaja obdobje, ko je struktura udeležencev v prometu glede na vse letne čase najbolj raznovrstna. Poleg voznikov motornih vozil in pešcev prihajajo tudi kolesarji, mopedisti in motoristi, vozniki traktorjev, pa tudi drugih specialnih delovnih in kmetijskih vozil, tovornih vozil itd. Če k temu dodamo še gostitev prometa zaradi turistične sezone, potem je jasno, da moramo biti v prometu še posebej previdni.

Voznike osebnih avtomobilov zato opozarjamo, naj bodo pozorni na pešce, še posebej pred zaznamovanimi prehodi in na drugih območjih, kjer se pešci pogosto zadržujejo. Voznike še opozarjamo, naj hitrost vožnje prilagodijo prometnim razmeram in naj dosledno upoštevajo omejitve hitrosti. Najpomembnejši dejavnik, ki vpliva na teže posledice v prometnih nesrečah z udeležbo pešcev, pa je hitrost vozila. Študije namreč kažejo, da bo pešec najverjetneje utrpel le lažje poškodbe pri trku z vozilom, ki vozi s hitrostjo okrog 30 km/h. Že pri trku z vozilom, ki pelje 48 km/h, je verjetnost hujše in smrtne poškodbe 50-odstotna, pri trku s hitrostjo 64 km/h pa je verjetnost za smrtne poškodbe pešca že 90-odstotna. Zato je izjemno pomembno, da v bližini naselij in v naseljih spoštujemo hitrostne omejitve, na zaznamovanih prehodih za pešce pa upoštevajmo, da imajo pešci prednost. Omogočimo jim varno prečkanje cestišča!

Pešce pa opozarjamo, naj poskrbijo za lastno varnost in upoštevajo cestnoprometne predpise. Na cestah naj bodo zelo previdni in vidni. Pešci lahko s svojim ravnanjem pomembno prispevajo k večji varnosti, in sicer s pravilnim prečkanjem na označenih mestih, pravilno hojo ob cestišču in uporabo odsevnih predmetov, s katerimi lahko povečajo svojo vidnost. Veliko pešcev, predvsem starejših moških, je tudi pod vplivom alkohola, zaradi česar prihajajočih vozil ne zaznajo oz. se ne morejo pravočasno umakniti.

Telefoniranje med vožnjo je med slovenskimi vozniki vse bolj prisotno. Ti se žal premalo zavedajo, da uporaba mobilnega telefona za volanom bistveno zmanjša njihovo zbranost. Zaradi tega lahko spregledajo pomembno prometno signalizacijo in se prepočasi odzovejo na nepredvidljive razmere na cesti. Takšne okoliščine lahko povzročijo hudo prometno nesrečo. Po nekaterih tujih raziskavah je tveganje za nastanek prometne nesreče kar štirikrat večje, če med vožnjo govorimo po telefonu. V primeru nujne uporabe mobilnega telefona je zato najbolj varno, da se ustavite na primernem mestu zunaj vozišča in pot nadaljujete šele, ko končate s pogovorom.

Neprilagojena hitrost je na slovenskih cestah med glavnimi dejavniki prometnih nesreč, še zlasti tistih z najhujšimi posledicami. Pogosto je povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilno prehitevanje in neupoštevanje pravil o prednosti. Področje hitrosti je zato ključno za zagotavljanje boljše prometne varnosti. Nekateri vozniki hitrosti in načina vožnje žal še vedno ne prilagodijo svojim sposobnostim za vožnjo, lastnostim in stanju ceste ter preglednosti na njej, gostoti in drugim značilnostim prometa, vremenskimi razmeram ter značilnostim vozila

in tovora. Pozabljajo, da promet in cesta napak ne oprostata. Ne zavedajo se, da je dovolj zgolj trenutek nepazljivosti, ki jim lahko popolnoma spremeni življenje, in da je lahko usodna že najmanjša prekoračitev hitrosti. Že če bi povprečno hitrost v naseljih zmanjšali za samo 1 km/h, bi se število prometnih nesreč zmanjšalo za približno 4 %. Znižanje povprečne hitrosti za 1 km/h zunaj naselja pa bi pomenilo zmanjšanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti za približno 2 %.

Zaskrbljujoče je, da več kot tretjina voznikov, ki povzročijo smrtno prometno nesrečo, vozi pod vplivom alkohola. Vozite le trezni! Če boste uživali alkoholne pijače (ne glede na zaužito količino), se ne odločite za vožnjo v cestnem prometu. Če ste uživali alkohol, naj vozi kdo, ki alkoholnih pijač ni užival, ali uporabite javna prevozna sredstva. Dosledno upoštevajte tudi druga cestnoprometna pravila, še zlasti pravila o hitrosti, prednosti, prehitevanju, uporabi varnostnih pasov in mobilnih telefonov ter varnostni razdalji.

Vsem voznikom enoslednih motornih vozil svetujemo, naj bodo predvsem izjemno previdni, hitrost svoje vožnje pa naj prilagodijo razmeram na cesti! To velja še zlasti spomladi, na začetku motoristične sezone, ko je asfaltna površina še vedno hladna in ne omogoča optimalne oprijemljivosti pnevmatik, zaradi zime pa je lahko na vozišču veliko udarnih jam in peska od zimskega posipa. Motoristi naj se poleg tega tudi zavedajo, da njihove sposobnosti obvladovanja motornega kolesa najverjetneje še vedno niso na ravni tistih iz prejšnjega leta. Prav tako svetujemo voznikom drugih vozil (osebni in tovorni avtomobili), naj vozijo previdno, pri čemer naj bodo pozorni tudi na motoriste.

Pazimo nase in na druge za večjo varnost. Skupaj za varnost – vaša policija.

Kje pa je to?

Mnogo je koticov v naši okolici, v katere ne zahajamo vsak dan ali pa tudi nikoli. Vozimo se ali hodimo, pa ne gledamo naokoli, le redkokdo opazi zanimivosti ob poti. In ko vidimo sliko, se vprašamo: »Kje pa je to?«

Staro, puščeno vnemar, počasi propada ... Kje je to? Odgovor poiščite v tej številki Šuma sekvoj.

Bogdan Mali

ŠUM SEKVOJ - GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Glasilu ureja uredniški odbor: urednica: **Karmen Jenič**, člani: **Bogdan Mali**, **Darja Marjanović**, **Majda Meštrić**.

Jezikovni pregled vodilnih člankov: **Karmen Jenič**.

Glasilu je natisnjeno v 520 izvodih.

Grafična realizacija: Tomograf Novo mesto.

Naslov uredništva:

Birčna vas 1,

Novo mesto

sumsekvoj@gmail.com